

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA

FOMATI ZA MITIHANI YA UALIMU NGAZI YA CHETI (DARAJA LA A)

IMETOLEWA NA:
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
S.L.P. 2624
DAR ES SALAAM
TANZANIA

JANUARI 2022

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA**

**FOMATI ZA MITIHANI YA UALIMU NGAZI YA CHETI
(DARAJA LA A)**

**IMETOLEWA NA:
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
S.L.P. 2624
DAR ES SALAAM
TANZANIA**

JANUARI 2022

Imechapwa na:

Baraza la Mitihani la Tanzania,
P.O. Box 2624,
Dar es Salaam,
Tanzania.

© Baraza la Mitihani la Tanzania, 2022

Haki zote zimehifadhiwa.

YALIYOMO

DIBAJI	iv
610 UALIMU	1
612 URAIA.....	4
614 MAARIFA YA JAMII.....	7
616 ELIMU YA DINI YA KIISLAMU	11
621 KISWAHILI	16
622 ENGLISH LANGUAGE	19
623 FRENCH LANGUAGE	22
624 COMMUNICATION SKILLS	25
632 SAYANSI.....	27
634 STADI ZA KAZI.....	30
635 INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT)	33
636 TEHAMA	36
638 VIELELEZO NA TEKNOLOJIA	39
640 HISABATI.....	42
650 HAIBA NA MICHEZO.....	45
652 ELIMU KWA MICHEZO	48
654 UALIMU KWA MICHEZO.....	51
680 UALIMU ELIMU YA AWALI	54
682 VITENDO VYA KUJIFUNZA HISABATI	58
684 VITENDO VYA KUJIFUNZA SANAA	61
686 VITENDO VYA KUJIFUNZA KISWAHILI.....	63
687 VITENDO VYA KUJIFUNZA HAIBA NA MICHEZO	65
689 VITENDO VYA KUJIFUNZA SAYANSI	67
691 ENGLISH LANGUAGE LEARNING ACTIVITIES.....	70

DIBAJI

Kitabu cha fomati za Mitihani ya Ualimu ngazi ya Cheti (Astashahada) cha mwaka 2022 kimeandaliwa na Baraza Mitihani la Tanzania kwa kuzingatia Mtaala wa Ualimu ngazi ya Cheti wa mwaka 2009 ulioandaliwa na Taasisi ya Elimu Tanzania na kuidhinishwa na Wizara ya Elimu Sayansi na Teknolojia. Fomati za Mitihani zilizopo katika kitabu hiki zimeboresha fomati zilizotolewa mwaka 2017. Maboresho yaliyofanyika ni pamoja na kuondoa maswali chaguzi (optional questions) jambo litakaloleta usawa katika tathmini. Aidha, ili kukidhi matakwa ya Sera ya Elimu ya mwaka 2014, maswali yenye kupima umahiri wa watahiniwa katika ngazi za juu za kufikiri, kutathimini na kuunda yatumika hivyo kuwa na rasilimali watu wenye ujuzi. Hata hivyo, hakuna mabadiliko ya maudhui katika mada zitakazotahiniwa. Fomati hii itanza kutumika Mei, 2022.

Kitabu hiki kimeandaliwa kwa kufuata muundo wenye sehemu tano kwa kila fomati ya somo husika. Sehemu hizo ni Utangulizi, Malengo ya Jumla, Ujuzi wa Jumla, Muundo wa Mtihani na Maudhui ya Mtihani. Jedwali la Utahini limewasilishwa katika kila mwisho wa fomati ya somo husika.

Baraza la Mitihani lina imani kuwa, fomati hii itawawezesha watunzi, warekebishaji pamoja na wakufunzi kuandaa maswali ya mitihani yatakayowezesha kupata matokeo yaliyo haki, halali na madhubuti. Aidha, fomati hii isitumike kwa vyovyote vile kama mbadala wa mihtasari ya masomo husika katika mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji.

Baraza linatoa shukrani za dhati kwa wote walioshiriki katika kuandaa kitabu hiki.

Dkt. Charles E. Msonde
KATIBU MTENDAJI

610 UALIMU

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Ualimu imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Ualimu wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Ualimu utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Ualimu utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kuelewa dhana, nadharia, kanuni na stadi mbalimbali alizojifunza katika somo la ualimu;
- 2.2 kutambua maarifa na stadi za utafiti katika kufanikisha ufundishaji na ujifunzaji;
- 2.3 kuelewa maarifa na stadi zinazohitajika katika uongozi wa elimu na uendeshaji wa shule; na
- 2.4 kukuza uelewa na stadi zinazohusu elimu jumuishi na elimu ya watu wazima.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani katika somo la Ualimu utazingatia upimaji wa ujuzi na utendaji wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kutumia nadharia na kanuni mbalimbali za kujifunza katika ufundishaji na ujifunzaji;
- 3.2 kutumia mbinu na stadi za unasihi katika kurekebisha mienendo na tabia za wanafunzi ili waweze kujifunza kwa ufanisi;
- 3.3 kutumia stadi za upimaji na tathmini katika elimu ili kuboresha ufundishaji na ujifunzaji;
- 3.4 kutumia ujuzi na mitaala katika kuyatayarisha masomo na kuyafundisha kwa kuzingatia watoto wenye mahitaji maalum ili kuwasaidia wajifunze zaidi; na
- 3.5 kuchambua mwelekeo na falsafa na maendeleo ya elimu nchini Tanzania kwa kuzingatia mahitaji ya Taifa.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Ualimu utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na maswali **manne (4)** ya insha ambapo kutakuwa na swali **moja** kutoka kila kipengele; Saikolojia ya Elimu, Upimaji na Tathmini, Misingi ya Elimu na Mitaala na Ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani, mada kuu zifuatazo zitapimwa:

5.1 MADA ZA SAIKOLOJIA YA ELIMU

- 5.1.1 Saikolojia
- 5.1.2 Makuzi na Ukuaji wa Mtoto
- 5.1.3 Nadharia za Kujifunza
- 5.1.4 Ushauri na Unasihi

5.2 MADA ZA MITAALA NA UFUNDISHAJI

- 5.2.1 Mtaala
- 5.2.2 Matayarisho ya Ufundishaji
- 5.2.3 Ufundishaji

5.3 MADA ZA UTAFITI WA KIELIMU, UPIMAJI NA TATHMINI

- 5.3.1 Upimaji katika Elimu
- 5.3.2 Tathmini katika Elimu
- 5.3.3 Utafiti wa Kielimu

5.4 MADA ZA MISINGI YA ELIMU

- 5.4.1 Taaluma ya Ualimu
- 5.4.2 Maendeleo ya Elimu Tanzania
- 5.4.3 Uongozi wa Elimu Tanzania
- 5.4.4 Elimu Jumuishi
- 5.4.5 Elimu ya Watu Wazima

Jedwali la Utahini la Somo la 610 Ualimu

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Saikolojia/ Makuzi na Ukuaji wa Mtoto							1	7.1
2	Nadharia za Kujifunza							1	7.1
3	Ushauri na Unasihi							1	7.1
4	Mtaala							1	7.1
5	Matayarisho ya Ufundishaji							1	7.1
6	Ufundishaji							2	14.3
7	Upimaji katika Elimu							2	14.3
8	Tathmini katika Elimu							1	7.1
9	Utafiti wa Kielimu							1	7.1
10	Taaluma ya Ualimu							1	7.1
11	Maendeleo ya Elimu Tanzania/ Uongozi wa Elimu Tanzania							1	7.1
12	Elimu Jumuishi/ Elimu ya Watu Wazima							1	7.1
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Uraia imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Uraia wa mwaka 2009 uliyotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Uraia utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Uraia utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kueleza maudhui ya mada za somo la Uraia na masuala mtambuka;
- 2.2 kufundisha kwa kuzingatia umuhimu wa kuwajengea wanafunzi uzalendo, haiba na uwezo wa kutumia teknolojia katika kujitafutia maarifa;
- 2.3 kuchambua vifaa vya mtaala wa somo la Uraia;
- 2.4 kuunda zana za kufundishia na kujifunzia somo la Uraia;
- 2.5 kuandaa maazimio ya kazi, maandalio ya somo, nukuu za somo za kufundishia na kujifunzia; na
- 2.6 kutumia elimu ya Uraia katika kuongeza stadi za juu za kufikiri.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Uraia utazingatia upimaji wa ujuzi na utendaji wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kuandaa vipindi kwa kutumia mbinu shirikishi wakati wa ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Uraia;
- 3.2 kutengeneza na kufaragua zana na vifaa mbalimbali vya kufundishia na kujifunzia;
- 3.3 kuchambua na kutumia zana/vifaa muhimu vya mtaala wa Uraia;
- 3.4 kumudu maudhui/mada za kitaaluma zilizoainishwa katika muhtasari wa somo la Uraia kwa shule za msingi;
- 3.5 kufanya upimaji na tathmini ya wanafunzi na kuweka kumbukumbu za matokeo ya kazi za wanafunzi na kutoa taarifa kwa wadau; na
- 3.6 kukuza maendeleo ya kibaiba, kizalendo, kiteknolojia na ubunifu katika ufundishaji wa somo la Uraia.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Uraia utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo maswali **saba (7)** yataapima taaluma (academic content) na **matatu (3)** yataapima utaalamu wa ufundishaji (pedagogy). Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo maswali **mawili (2)** yataapima taaluma na **mawili (2)** yataapima utaalamu wa ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Mtadini utaandaliwa kutoka mada zifuatazo:

- 5.1 Dola
- 5.2 Utamaduni wetu
- 5.3 Uchumi wa Tanzania
- 5.4 Uhusiano wa kimataifa
- 5.5 Misingi ya ufundishaji wa somo la Uraia
- 5.6 Uchambuzi wa maandiko/machapisho muhimu ya kufundishia/kujifunzia somo la Uraia
- 5.7 Zana za kufundishia na kujifunzia
- 5.8 Maandalizi ya kufundisha somo la Uraia
- 5.9 Upimaji na tathmini katika somo la Uraia

Jedwali la Utahini la Somo la 612 Uraia

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutatimini	Kuunda		
1	Dola							3	21.4
2	Utamaduni wetu							2	14.3
3	Uchumi wa Tanzania							1	7.1
4	Uhusiano wa kimataifa							1	7.1
5	Misingi ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la uraia							2	14.3
6	Uchambuzi wa maandiko/machapisho muhimu ya kufundishia/kujifunzia somo la Uraia							2	14.3
7	Zana za kufundishia na kujifunzia							1	7.1
8	Maandalizi ya kufundisha somo la uraia							1	7.1
9	Upimaji na tathmini katika somo la uraia							1	7.1
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Maarifa ya Jamii imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Maarifa ya Jamii wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Maarifa ya Jamii utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Maarifa ya Jamii utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kuelewa stadi na ujuzi wa mbinu shirikishi katika ufundishaji na ujifunzaji wa masomo ya Historia na Jiografia;
- 2.2 kutumia mbinu bora za ufundishaji na ujifunzaji zinazozingatia usawa wa kijinsia, kinadharia na vitendo katika masomo ya Historia na Jiografia;
- 2.3 kuwajengea wanafunzi uwezo wa kuwa na mwelekeo chanya kuhusu masomo ya Historia na Jiografia;
- 2.4 kuelewa stadi, ujuzi na maarifa katika kutoa ushauri nasaha, elimu maalumu na masuala mtambuka;
- 2.5 kujiendeleza kitaaluma na kitaalamu katika masomo ya Historia na Jiografia; na
- 2.6 kufahamu stadi na mbinu za utafiti katika mazingira ya kufundishia na kujifunzia.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa Maarifa ya Jamii utapima uwezo wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kutumia stadi na ujuzi katika kufundisha na kutoa ushauri katika masuala mtambuka;
- 3.2 kuandaa masomo kwa kutumia mbinu shirikishi wakati wa ufundishaji na ujifunzaji wa masomo ya Historia na Jiografia;
- 3.3 kutengeneza na kufaragua zana na vifaa mbalimbali vya kufundishia/kujifunzia masomo ya Historia na Jiografia;
- 3.4 kuwaongoza wanafunzi katika kukusanya na kutengeneza zana na

- vifaa vya kujifunzia;
- 3.5 kumudu maudhui/mada za kitaaluma zilizoainishwa katika muhtasari wa somo la Historia na Jiografia;
 - 3.6 kuchambua na kutumia zana na vifaa katika kufundishia mada zilizoainishwa katika muhtasari wa Historia na Jiografia katika shule za Msingi; na
 - 3.7 kufanya upimaji wa wanafunzi na kuweka kumbukumbu za matokeo ya kazi za wanafunzi na kutoa taarifa kwa wadau.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Maarifa ya Jamii utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo maswali **saba (7)** yatapima taaluma (academic content) na **matatu (3)** yatapima utaalamu wa ufundishaji (pedagogy). Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo maswali **mawili (2)** yatapima taaluma na **mawili (2)** yatapima utaalamu wa ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Mtihani wa somo la Maarifa ya Jamii utaandaliwa kutoka mada zifuatazo:

- 5.1 Asili na mabadiliko ya binadamu, teknolojia na mazingira
- 5.2 Vitangulizi vya ukoloni Tanganyika, Zanzibar na kwingineko Afrika
- 5.3 Upinzani dhidi ya uvamizi wa kikoloni Afrika
- 5.4 Utawala na uchumi wa kikoloni Afrika
- 5.5 Ukombozi wa Bara la Afrika
- 5.6 Mabadiliko ya kijamii, kisiasa na kiuchumi katika Afrika huru
- 5.7 Ushirikiano wa kimataifa
- 5.8 Sayari dunia

- 5.9 Nchi yetu Tanzania
- 5.10 Stadi sahili na tata za picha na ramani
- 5.11 Misingi ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Historia na Jiografia
- 5.12 Uchambuzi wa vifaa na zana za kufundishia/kujifunzia somo la Historia na Jiografia
- 5.13 Kujiandaa kwa ajili ya kufundisha somo la Historia na somo la Jiografia
- 5.14 Ufundishaji wa mada za somo la Historia na somo la Jiografia
- 5.15 Upimaji na tathmini katika somo la Historia na somo la Jiografia

Jedwali la Utahini la Somo la 614 Maarifa ya Jamii

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuk	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Asili na mabadiliko ya binadamu, teknolojia na mazingira							1	7.14
2	Vitangulizi vya ukoloni Tanganyika, Zanzibar na kwingineko Afrika							1	7.14
3	Upinzani dhidi ya uvamizi wa kikoloni Afrika							1	7.14
4	Utawala na uchumi wa kikoloni Afrika							1	7.14
5	Ukombozi wa Bara la Afrika							1	7.14
6	Mabadiliko ya kijamii, kisiasa na kiuchumi katika Afrika huru							1	7.14
7	Ushirikiano wa kimataifa/ Nchi yetu Tanzania							1	7.14
8	Sayari dunia							1	7.14
9	Stadi sahili na tata za picha na ramani							1	7.14
10	Misingi ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Historia na Jiografia							1	7.14
11	Uchambuzi wa vifaa na zana za kufundishia/kujifunzia somo la Historia na Jiografia							1	7.14
12	Kujiandaa kwa ajili ya kufundisha somo la Historia na somo la Jiografia							1	7.14
13	Ufundishaji wa mada za somo la Historia na Jiografia							1	7.14
14	Upimaji na tathimini katika somo la Historia na Jiografia							1	7.14
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

616 ELIMU YA DINI YA KIISLAMU

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Elimu ya Dini ya Kiislamu imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Elimu ya Dini ya Kiislamu wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Elimu ya Dini ya Kiislamu utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Elimu ya Dini ya Kiislamu utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kueleza mtazamo wa Uislamu juu ya Elimu;
- 2.2 kueleza mtazamo wa Uislamu juu ya Dini;
- 2.3 kuchambua utekelezaji na falsafa ya Nguzo za Uislamu;
- 2.4 kuchambua Nguzo za Imani na athari yake katika maisha ya muumini;
- 2.5 kuchambua Qur'an kama kitabu na kubainisha mafunzo ya sura na aya zilizoteuliwa;
- 2.6 kuanisha na kuchanganua Sunnah na Hadith;
- 2.7 kufafanua mafunzo yatokanayo na Historia ya Uislamu kabla ya Mtume (S.A.W) kwa mujibu wa Qur'an;
- 2.8 kufafanua mafunzo yatokanayo na Historia ya Uislamu wakati wa Mtume (S.A.W) na baada yake hadi hivi leo;
- 2.9 kubainisha umuhimu na mbinu za Da'awah;
- 2.10 kutumia mbinu mbalimbali za kufundishia na kujifunzia mada za muhtasari wa Elimu ya Dini ya Kiislamu katika shule za msingi;
- 2.11 kufanya maandalizi ya ufundishaji wa Elimu ya Dini ya Kiislamu katika shule za msingi;
- 2.12 kutengeneza, kufaragua na kutumia zana anuai za kufundishia na kujifunzia mada za somo la Elimu ya Dini ya Kiislamu katika shule za msingi; na
- 2.13 kupima na kutathmini uelewa wa wanafunzi juu ya mada za muhtasari wa Elimu ya Dini ya Kiislamu katika shule za msingi.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa Maarifa ya Jamii utapima uwezo wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kueleza mtazamo wa Uislamu juu ya Elimu;
- 3.2 kueleza mtazamo wa Uislamu juu ya Dini;
- 3.3 kueleza lengo la maisha ya mwanadamu, hadhi yake na dhima ya waumini katika jamii kwa mujibu wa Qur'an;
- 3.4 kubainisha na kuchambua nguzo sita za Imani na athari yake katika maisha ya muumin;
- 3.5 kufafanua utekelezaji na falsafa ya nguzo tano za Uislamu;
- 3.6 kuchambua Qur'an kama kitabu na kuainisha mafunzo ya sura na aya zilizoteuliwa;
- 3.7 kueleza maana na umuhimu wa Sunnah katika Uislamu;
- 3.8 kueleza historia ya ukusanyaji na uandishi wa Hadithi;
- 3.9 kufafanua vigezo vya mgawanyo wa Hadithi;
- 3.10 kuanisha mfumo wa maisha ya familia na jamii ya Kiislamu;
- 3.11 kubainisha mafunzo yatoanayo na Historia ya Uislamu kabla ya Mtume (S.A.W) kwa mujibu wa Qur'an;
- 3.12 kuchanganua mafunzo yatoanayo na historia ya Uislamu wakati wa Mtume (S.A.W) na baada yake hadi hivi leo;
- 3.13 kuainisha umuhimu na mbinu za Da'awah;
- 3.14 kutumia mbinu mbalimbali za kufundishia na kujifunzia mada za muhtasari wa Elimu ya Dini ya Kiislamu katika shule za msingi;
- 3.15 kuandaa azimio la kazi na andalio la somo na kutumia miongozo hiyo katika kufundisha mada za somo la Elimu ya Dini ya Kiislamu katika shule za msingi;
- 3.16 kutengeneza, kufaragua na kutumia zana anuai za kufundishia na kujifunzia mada za somo la Elimu ya Dini ya Kiislamu katika shule za msingi;
- 3.17 kupima na kutathmini uelewa wa wanafunzi juu ya mada za muhtasari wa Elimu ya Dini ya Kiislamu katika shule za msingi; na
- 3.18 kutambua na kutatua matatizo mbalimbali ya wanafunzi katika kujifunza Elimu ya Dini ya Kiislamu kwa wanafunzi wa shule za msingi.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Elimu ya Dini ya Kiislamu utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo maswali **saba (7)** yatapima taaluma (academic content) na **matatu (3)** yatapima

utaalamu wa ufundishaji (pedagogy). Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo maswali **mawili (2)** yataapima taaluma na **mawili (2)** yataapima utaalamu wa ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Mada zitakazotahiniwa katika mtihani wa Elimu ya Dini ya Kiislamu ni kama ifuatavyo:

5.1 Mada za Tawhiid

- 5.1.1 Mtazamo wa Uislamu juu ya Elimu
- 5.1.2 Mtazamo wa Uislamu juu ya Dini
- 5.1.3 Hadhi na dhima ya waumini katika jamii
- 5.1.4 Imani ya Kiislamu
- 5.1.5 Kushushwa na kuhifadhiwa Qur'an.
- 5.1.6 Ithibati ya Qur'an
- 5.1.7 Sura na aya za Qur'an zilizoteuliwa.
- 5.1.8 Sunnah na Hadith

5.2 Mada za Fiqh

- 5.2.1 Nguzo za Uislamu
- 5.2.2 Mambo ya faradhi kufanyiwa maiti ya Kiislamu
- 5.2.3 Ndoa ya Kiislamu
- 5.2.4 Talaka na eda
- 5.2.5 Mirathi
- 5.2.6 Kudhibiti uzazi
- 5.2.7 Hadhi ya mwanamke katika Uislamu
- 5.2.8 Maadili ya Uislamu
- 5.2.9 Utamaduni wa Kiislamu
- 5.2.10 Mfumo wa sheria, siasa na uchumi katika Uislamu

5.3 Mada za Tarekh

- 5.3.1 Historia ya Uislamu kabla ya Mtume Muhammad (S.A.W) kwa mujibu wa Qur'an
- 5.3.2 Historia ya Uislamu wakati wa Mtume (S.A.W)
- 5.3.3 Historia ya Uislamu wakati wa Makhaliifa wanne (4) waongofu
- 5.3.4 Historia ya Uislamu baada ya makhaliifa hadi leo
- 5.3.5 Da'awah

5.4 **Mada za Utaalamu (Pedagogia)**

- 5.4.1 Mbinu za kufundishia na kujifunzia Elimu ya Dini ya Kiislamu
- 5.4.2 Vifaa vya mtaala wa Elimu ya Dini ya Kiislamu
- 5.4.3 Maandalizi ya kufundisha Elimu ya Dini ya Kiislamu
- 5.4.4 Zana za Kufundishia na kujifunzia Elimu ya Dini ya Kiislamu
- 5.4.5 Tathmini na Upimaji wa Elimu ya Dini ya Kiislamu

Jedwali la Utahini la 616 Elimu ya Dini ya Kiislamu

S/N	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali Kwa kila Mada	Asilimia ya uzito kwa kila mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathimini	Kuunda		
1	Mtazamo wa Uislamu Juu ya Elimu na Dini							1	7.14
2	Qur'an (Kushushwa, Kuhifadhiwa, Ithibati na Sura Zilizoteuliwa)							1	7.14
3	Hadhi ya Mwanamke Katika Uislamu/Kudhibiti Uzazi							1	7.14
4	Maadili ya Uislamu/Utamaduni wa Kiislamu/Mfumo wa Sheria, Siasa na Uchumi Katika Uislamu							1	7.14
5	Historia ya Uislamu Wakati na Baada ya Makhalifa Wanne Waongofu hadi leo							1	7.14
6	Da'awah							1	7.14
7	Maandalizi ya Kufundisha Elimu ya Dini ya Kiislamu							1	7.14
8	Zana za Kufundishia na Kujifunzia Elimu ya Dini ya Kiislamu							1	7.14
9	Tathmini na Upimaji wa Elimu ya Dini ya Kiislamu							1	7.14
10	Historia ya Uislamu Kabla na Wakati wa Mtume (S.A.W)							1	7.14
11	Ndoa ya Kiislamu/Talaka na Eda/Mirathi							1	7.14
12	Imani ya Kiislamu/Hadhi ya Waumini katika Jamii							1	7.14
13	Mbinu za Kufundishia na Kujifunzia Elimu ya Dini ya Kiislamu							1	7.14
14	Vifaa vya Mtaala vya Elimu ya Dini ya Kiislamu							1	7.14
Jumla ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito kwa kila Ujuzi									100

621 KISWAHILI

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Kiswahili imetokana na marekebisho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Kiswahili wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Kiswahili utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Kiswahili utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kukuza uelewa wa mbinu anuai zinazomshirikisha mwalimu na mwanafunzi katika kufundisha na kujifunza somo la Kiswahili;
- 2.2 kuelewa vipengele mbalimbali vya taaluma ya somo la Kiswahili;
- 2.3 kuchambua muhtasari na vifaa vya muhtasari wa somo la Kiswahili; na
- 2.4 kupima na kutathmini maendeleo ya ujifunzaji wa Kiswahili na kutoa mrejesho.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani utalenga kupima uwezo wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kuchambua mada mbalimbali za somo la Kiswahili, zinazofundishwa katika shule za msingi;
- 3.2 kutumia msamiati na miundo ya Kiswahili kwa usahihi katika maandishi;
- 3.3 kutumia njia shirikishi katika ufundishaji wa somo la Kiswahili; na
- 3.4 kutumia, kuchambua, kuunda na kutathmini stadi mbalimbali zilizomo kwenye muhtasari wa Kiswahili.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Kiswahili utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo maswali **saba (7)** yatapima taaluma (academic content) na **matatu (3)** yatapima utaalamu wa ufundishaji (pedagogy). Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na

jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo maswali **mawili (2)** yatapima taaluma na **mawili (2)** yatapima utaalamu wa ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Mtihani utaandaliwa kutoka mada zifuatazo:

- 5.1 Stadi za lugha
- 5.2 Utungaji
- 5.3 Fasihi simulizi
- 5.4 Ufahamu
- 5.5 Sarufi
- 5.6 Mbinu za kufundishia na kujifunzia Kiswahili
- 5.7 Uchambuzi wa vifaa vya mtaala wa Kiswahili
- 5.8 Maandalizi ya kufundisha somo la Kiswahili
- 5.9 Zana za kufundishia na kujifunzia Kiswahili
- 5.10 Upimaji
- 5.11 Ufundishaji wa mada teule za somo la Kiswahili

Jedwali la Utahini la Somo la 621 Kiswahili

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Stadi za lugha							1	7.14
2	Utungaji							1	7.14
3	Fasihi simulizi							1	7.14
4	Ufahamu							1	7.14
5	Sarufi							1	7.14
6	Mbinu za kufundishia na kujifunzia Kiswahili							1	7.14
7	Uchambuzi wa vifaa vya mtaala wa Kiswahili							1	7.14
8	Maandalizi ya kufundisha somo la Kiswahili							4	28.6
9	Zana za kufundishia na kujifunzia Kiswahili							1	7.14
10	Upimaji							1	7.14
11	Ufundishaji wa mada teule za somo la Kiswahili							1	7.14
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

1.0 INTRODUCTION

This English Language format is the revised version of 2017 format issued by National Examinations Council of Tanzania. The revised format is geared towards assessing student teachers' competencies in higher order thinking skills. The format is based on English Language Syllabus of 2009 for the Grade A Teacher Certificate Course. It provides guidelines on how the assessment in English Language will need to be done.

2.0 GENERAL OBJECTIVES

The English Language examination will assess the extent to which the candidates can:

- 2.1 use English Language effectively in various situations/settings;
- 2.2 develop and apply the four language skills: Listening, Speaking, Reading and Writing;
- 2.3 demonstrate mastery of forms, functions and meanings of the English Language; and
- 2.4 upgrade academic knowledge to cope with ongoing changes and advancements.

3.0 GENERAL COMPETENCES

The English Language examination will test the candidates' ability to:

- 3.1 apply the four language skills: Listening, Speaking, Reading and Writing;
- 3.2 use English Language effectively in various situations/settings;
- 3.3 upgrade academic knowledge to cope with ongoing changes and advancements;
- 3.4 construct new Teaching/Learning materials;
- 3.5 apply suitable methods and strategies, as learnt in their course, in teaching and learning process;
- 3.6 utilize scientific skills and technology in everyday life; and
- 3.7 apply participatory approaches in the teaching and learning of English Language.

4.0 EXAMINATION RUBRIC

There will be **one (1)** paper of **three (3)** hours duration. The paper will consist of sections A and B with a total of **14** questions. Candidates will be required to

answer **all** questions, which weigh **100** marks.

Section A will consist of **ten (10)** short answer questions; out of which **seven (7)** questions will assess academic content and **three (3)** questions will assess pedagogical content. Candidates will be required to answer **all** questions in this section. Each question will weigh **four (4)** marks making a total of **40** marks.

Section B will consist of **four (4)** essay questions out of which **two (2)** questions will assess academic content and **three (3)** questions will assess pedagogical content. Candidates will be required to answer **all** the questions in this section. Each question will weigh **15** marks making a total of **60** marks.

5.0 EXAMINATION CONTENT

In setting the examination, the following topics will be assessed:

- 5.1 Expressing habits/frequency
- 5.2 Expressing past events
- 5.3 Reporting events
- 5.4 Expressing contrasts
- 5.5 Expressing possessions
- 5.6 Expressing likelihood and certainty
- 5.7 Expressing conditions
- 5.8 Expressing time of action
- 5.9 Expressing purpose and results
- 5.10 Reading literary works
- 5.11 The role of English Language
- 5.12 Principles of English Language teaching and learning
- 5.13 Teaching pronunciation, vocabulary and structural pattern
- 5.14 Developing English Language skills
- 5.15 Analyzing the primary school English Language syllabus
- 5.16 Preparing for teaching and assessment

622 English Language's Table of Specification

S/N	Topic	Skills to be Tested						Number of Questions/Items	Percentage Weight per Topic
		Remembering	Understanding	Applying	Analysing	Evaluating	Creating		
1	Expressing habits/ frequency							1	7.14
2	Expressing past events							1	7.14
3	Reporting events							1	7.14
4	Expressing contrasts							1	7.14
5	Expressing possessions							1	7.14
6	Expressing likelihood and certainty							1	7.14
7	Expressing conditions/ Expressing time of action							1	7.14
8	Expressing purpose and results							1	7.14
9	Reading literary works/ The role of English Language							1	7.14
10	Principles of English Language teaching and learning							1	7.14
11	Teaching pronunciation, vocabulary and structural pattern							1	7.14
12	Developing English Language skills							1	7.14
13	Analyzing the primary school English Language syllabus							1	7.14
14	Preparing for teaching and assessment							1	7.14
Total Number of Items								14	
Total Percentage Weight per Skill									100

623 FRENCH LANGUAGE

1.0 INTRODUCTION

This French Language examination format is the revised version of 2017 format, issued by National Examinations Council of Tanzania. The revised format is geared towards assessing student teachers' competencies in high order thinking skills. It is based on the French Language Syllabus of 2009 for the Grade A Teachers Certificate Course. The format provides guidelines on how the assessment in French Language will need to be done.

2.0 GENERAL OBJECTIVES

The French Language examination will assess the extent to which the candidates can:

- 2.1 demonstrate linguistic competences;
- 2.2 prepare and conduct lessons;
- 2.3 use different teaching methods and evaluate them;
- 2.4 evaluate both students' understanding and the effectiveness in teaching;
and
- 2.5 analyse African literature in French language.

3.0 GENERAL COMPETENCES

The French Language examination will measure the candidate's ability to:

- 3.1 pronounce the French sounds properly;
- 3.2 communicate effectively in French language;
- 3.3 express themselves fluently in French language;
- 3.4 use and evaluate different teaching methods;
- 3.5 analyse the syllabus and other curriculum materials;
- 3.6 prepare teaching documents such as lesson plan and scheme of work;
- 3.7 prepare and use teaching materials appropriately; and
- 3.8 prepare and conduct lesson.

4.0 EXAMINATION RUBRIC

There will be **one (1)** paper of **three (3)** hours duration. The paper will consist of sections A and B with a total of **14** questions. Candidates will be required to answer **all** questions, which weigh **100** marks.

Section A will consist of **ten (10)** short answer questions out of which **seven (7)** questions will assess academic content and **three (3)** questions will assess pedagogical content. Candidates will be required to answer **all** questions this

section. Each question will weigh **four (4)** marks making a total of **40** marks. **Section B** will consist of **four (4)** essay questions out of which **two (2)** questions will assess academic content and **three (3)** questions will assess pedagogical content. Candidates will be required to answer **all** the questions in this section. Each question will weigh **15** marks making a total of **60** marks.

5.0 EXAMINATION CONTENT

In setting the examination, the following topics will be tested:

- 5.1 Pronunciation
- 5.2 Vowels and consonants
- 5.3 Oral/Written comprehension
- 5.4 Oral/Written expression
- 5.5 Dictionary use
- 5.6 The study of literary works
- 5.7 Analysis of curriculum documents
- 5.8 Preparation for teaching
- 5.9 Evaluation
- 5.10 Teaching French Language
- 5.11 Teaching aids
- 5.12 Teaching methods
- 5.13 Language use

623 French Language's Table of Specification

S/N	Topic	Cognitive levels to be tested							Number of items	Percentage Weight per Tonic
		Remembering	Understanding	Appying	Analyzing	Evaluating	Creating			
1	The study of literary works/ Teaching aids/Teaching French Language							1	7.1	
2	Pronunciation/Vowels and consonants							1	7.1	
3	Dictionary use/Oral comprehension /Written comprehension							1	7.1	
4	Analysis of curriculum documents							2	14.2	
5	Preparation for teaching							3	21.3	
6	Evaluation							2	14.2	
7	Teaching methods							1	7.1	
8	Oral/Written expression							2	14.2	
9	Language use							1	7.1	
Total Number of Items								14		
Percentage Weight per Skill									100	

624 COMMUNICATION SKILLS

1.0 INTRODUCTION

This examination format is the revised version of 2017 format, issued by the National Examinations Council of Tanzania. The revised format is geared towards assessing student teachers' competencies in high order thinking skills. The format is based on the Communication Skills Syllabus of 2009 for the Grade A Teachers Certificate Course. The format provides guidelines on how the assessment in Communication Skills will need to be done.

2.0 GENERAL COMPETENCE

The Communication Skills examination will assess the extent to which the candidates can:

- 2.1 apply theories and principles of Communication Skills;
- 2.2 develop and apply skills of oral presentations, discussions, writing composition, CV, minutes and reports;
- 2.3 read and write notes from different sources; and
- 2.4 search and interpret information from various sources.

3.0 GENERAL COMPETENCES

The Communication Skills examination will test the candidates' ability to:

- 3.1 apply the four language skills: Listening, Speaking, Reading and Writing;
- 3.2 use Communication Skills effectively in various situations/settings;
- 3.3 make effective oral presentations;
- 3.4 write good compositions, CV, minutes, memos and reports; and
- 3.5 apply participatory approaches in the teaching and learning of various topics.

4.0 EXAMINATION RUBRIC

There will be **one (1)** paper of **three (3)** hours duration. The paper will consist of sections A and B with a total of **14** questions. Candidates will be required to answer **all** questions, which weigh **100** marks.

Section A will consist of **ten (10)** short answer questions. Candidates will be required to answer **all** questions in this section. Each question will weigh **four (4)** marks making a total of **40** marks.

Section B will consist of **four (4)** essay questions. Candidates will be required to answer **all** the questions in this section. Each question will weigh **15** marks making a total of **60** marks.

5.0 EXAMINATION CONTENT

In setting the Communication Skills examination, the following topics will be assessed:

- 5.1 Communication theory
- 5.2 Searching for information
- 5.3 Taking and making notes
- 5.4 Oral presentation
- 5.5 Reading skills
- 5.6 Writing skills
- 5.7 Tests and examinations

624 Communication Skills Table of Specification

S/N	Topic	Skills to be Tested						Number of Questions/Items	Percentage Weight per Topic
		Remembering	Understanding	Applying	Analysing	Evaluating	Creating		
1	Communication theory							2	14.28
2	Searching for information							2	14.28
3	Taking and making notes							2	14.28
4	Oral presentation							2	14.28
5	Reading skills							2	14.28
6	Writing skills							2	14.28
7	Tests and examinations							2	14.28
Total Number of Items								14	
Percentage Weight per Skill									100

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Sayansi imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Sayansi wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Sayansi utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Sayansi utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kutumia stadi na mbinu shirikishi katika ufundishaji na ujifunzaji wa Sayansi;
- 2.2 kubuni mbinu bora za ufundishaji na ujifunzaji zinazozingatia usawa wa kijinsia, kinadharia na vitendo katika somo la Sayansi;
- 2.3 kuwajengea wanafunzi uwezo wa kuwa na mwelekeo chanya kuhusu somo la Sayansi;
- 2.4 kutumia stadi na maarifa katika kubaini masuala mtambuka; na
- 2.5 kuelewa stadi na matumizi ya Hisabati na mawasiliano katika somo la Sayansi.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Sayansi utapima ujuzi wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kuandaa somo kwa kutumia mbinu shirikishi wakati wa ufundishaji na ujifunzaji wa Sayansi;
- 3.2 kutengeneza na kufaragua zana na vifaa mbalimbali vya kujifunzia;
- 3.3 kuwaongoza wanafunzi katika kukusanya na kutengeneza zana na vifaa vya kujifunzia;
- 3.4 kumudu maudhui/mada za kitaaluma zilizoainishwa katika muhtasari wa somo la Sayansi Ngazi ya Cheti;
- 3.5 kuchambua na kutumia zana na vifaa katika ufundishaji; na
- 3.6 kubainisha mbinu za kutathmini maendeleo ya mwanafunzi katika kufundisha na kujifunza somo la Sayansi.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Sayansi utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali

14. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali yote yenye jumla ya alama 100.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo maswali **saba (7)** yatapima taaluma (academic content) na **matatu (3)** yatapima utaalamu wa ufundishaji (pedagogy). Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo maswali **mawili (2)** yatapima taaluma na **mawili (2)** yatapima utaalamu wa ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani wa somo la Sayansi mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Afya na njia za kujikinga na magonjwa
- 5.2 Huduma ya kwanza
- 5.3 Viumbe hai
- 5.4 Nishati
- 5.5 Maada
- 5.6 Mashine rahisi
- 5.7 Mifumo ya mwili
- 5.8 Ufundishaji na ujifunzaji katika somo la Sayansi
- 5.9 Usimamizi wa maabara
- 5.10 Maandalizi ya ufundishaji
- 5.11 Ufundishaji
- 5.12 Upimaji

Jedwali la Utahini la Somo la 632 Sayansi

Na.	Mada	Ujuzi Utakaopimwa					Idadi ya Maswali	Asilimia ya Uzito wa kila mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini		
1	Afya na njia za kujikinga na magonjwa						1	7.1
2	Huduma ya kwanza						1	7.1
3	Viumbe hai						1	7.1
4	Nishati						1	7.1
5	Maada						1	7.1
6	Mashine rahisi						1	7.1
7	Mifumo ya mwili						1	7.1
8	Ufundishaji na ujifunzaji katika somo la Sayansi						1	7.1
9	Usimamizi wa maabara						1	7.1
10	Maandalizi ya ufundishaji						2	14.3
11	Ufundishaji						2	14.3
12	Upimaji						1	7.1
Jumla ya Maswali							14	
Asilimia ya uzito kila Ujuzi								100

634 STADI ZA KAZI

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Stadi za Kazi imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Stadi za Kazi wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania na kuidhinishwa na Wizara ya Elimu Sayansi na Teknolojia na inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Stadi za Kazi utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Stadi za Kazi utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kuelezea dhana, nadharia, kanuni na stadi mbalimbali alizojifunza katika somo la Stadi za Kazi;
- 2.2 kutambua maarifa na stadi za utafiti katika kufanikisha ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Stadi za Kazi;
- 2.3 kuelezea maarifa na stadi zinazohitajika katika ufundishaji na ujifunzaji wa Stadi za Kazi; na
- 2.4 kukuza maarifa na stadi zinazohusu dhana mbalimbali za Stadi za Kazi.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa Stadi za Kazi unalenga kupima ujuzi wa watahiniwa katika:

- 3.1 kufafanua nyanja mbalimbali za somo la Stadi za Kazi;
- 3.2 kutumia maarifa yatoakanayo na Stadi za Kazi kukuza uchumi wao;
- 3.3 kutumia misingi ya somo la Stadi za Kazi kufundisha somo kikamilifu;
- 3.4 kuzingatia umuhimu wa kufundisha somo la Stadi za Kazi;
- 3.5 kufundisha kwa ufanisi mada zote za Stadi za Kazi; na
- 3.6 kuchopeka masuala mtambuka katika mada mbalimbali za Stadi za Kazi.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Stadi za Kazi utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mitihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo maswali **saba (7)** yataapima taaluma (academic content) na **matatu (3)** yataapima utaalamu wa ufundishaji (pedagogy). Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo maswali **mawili (2)** yataapima taaluma na **mawili (2)** yataapima utaalamu wa ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani wa Stadi za Kazi mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Usanii wa picha, chapa, maumbo na mapambo
- 5.2 Ususi
- 5.3 Sanaa za maonyesho
- 5.4 Ushoni wa nguo
- 5.5 Muziki
- 5.6 Kilimo, ufugaji na uvuvi
- 5.7 Upishi
- 5.8 Udobi
- 5.9 Upigaji picha
- 5.10 Biashara ndogo ndogo
- 5.11 Ufundi
- 5.12 Misingi ya kufundisha somo la Stadi za Kazi
- 5.13 Maandalizi ya ufundishaji
- 5.14 Ufundishaji
- 5.15 Upimaji

Jedwali la Utahini la Somo la 634 Stadi za Kazi

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Usanii wa picha, chapa, maumbo na mapambo							1	7.1
2	Ususi/Muziki/Udobi							1	7.1
3	Sanaa za maonyesho							1	7.1
4	Ushoni wa nguo							1	7.1
6	Kilimo, ufugaji na uvuvi							1	7.1
7	Upishi							1	7.1
9	Upigaji picha/Biashara ndogo ndogo/Ufundi							1	7.1
12	Misingi ya kufundisha somo la Stadi za Kazi							1	7.1
13	Maandalizi ya ufundishaji							1	7.1
14	Ufundishaji							3	21.4
15	Upimaji							2	14.3
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

635 INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT)

1.0 INTRODUCTION

This format is the result of a revised version of the 2017 format issued by the National Examinations Council of Tanzania. The revised format is geared towards assessing student teachers' competencies in higher order thinking skills. The format is based on Information and Communication Technology Syllabus of 2009 for the Grade A Teachers Certificate Course. It provides guidelines on how the assessment in Information and Communication Technology will need to be done.

2.0 GENERAL OBJECTIVES

The Information and Communication Technology examination will assess the extent to which the candidates can:

- 2.1 demonstrate skills of data processing and interpretation of information;
- 2.2 understand and use computer peripherals;
- 2.3 understand and use features of computer operating system;
- 2.4 search information from the internet;
- 2.5 communicate through electronic mail;
- 2.6 apply information technology in teaching and learning process across the curriculum;
- 2.7 handle ICT equipment for special education needs properly; and
- 2.8 integrate cross-cutting issues in teaching and learning of ICT.

3.0 GENERAL COMPETENCES

The Information and Communication Technology examination will assess the candidate's ability to:

- 3.1 access, organize and present information;
- 3.2 apply principles of Safety and Regulation in computer laboratory;
- 3.3 use computer programs in performing tasks;
- 3.4 use internet for communication;
- 3.5 use ICT skills to pursue further studies;
- 3.6 demonstrate skills of handling ICT equipment for special education needs; and
- 3.7 develop knowledge and skills of integrating cross cutting issues in ICT.

4.0 EXAMINATION RUBRIC

There will be **one (1)** paper of **three (3)** hours duration. The paper will consist of sections A and B with a total of **14** questions. Candidates will be required to answer **all** questions, which weigh **100** marks.

Section **A** will consist of **ten (10)** short answer questions. Candidates will be required to answer **all** questions in this section. Each question will weigh **four (4)** marks making a total of **40** marks.

Section **B** will consist of **four (4)** essay questions. Candidates will be required to answer **all** the questions in this section. Each question will weigh **15** marks making a total of **60** marks.

5.0 EXAMINATION CONTENT

In setting the examination for the Information and Communication Technology subject, the following topics will be assessed:

- 5.1 Information and Communication Technology
- 5.2 Computer basics
- 5.3 Computer application programs
- 5.4 Computer communications
- 5.5 Socio-economic and cultural aspects of ICT

635 Information and Communication Technology Table of Specification

S/N	Topic	Skills to be tested						Number of Questions/Items	Percentage Weight per Topic
		Remembering	Understanding	Applying	Analyzing	Evaluating	Creating		
1	Information and Communication technology							4	28.6
2	Computer basics							3	21.4
3	Computer application programs							3	21.4
4	Computer communications							3	21.4
5	Socio-economic and cultural aspects of ICT							1	7.1
Total Number of Items								14	
Percentage Weight per Skill									100

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la TEHAMA imetokana na marekebisho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la TEHAMA wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la TEHAMA utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la TEHAMA utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kujenga stadi za kubuni, kutengeneza na kutumia vielelezo vya kufundishia na kujifunzia somo la TEHAMA katika shule za Msingi;
- 2.2 kutambua mbinu za uchambuzi wa vifaa vya mtaala wa somo la TEHAMA kwa shule za Msingi;
- 2.3 kuandaa ufundishaji na ujifunzaji wa somo la TEHAMA;
- 2.4 kutumia misingi ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la TEHAMA;
- 2.5 kutumia TEHAMA kukuza ufundishaji na ujifunzaji wa masomo ya Sayansi, Hisabati na Lugha;
- 2.6 kupima maudhui kwa kutumia jedwali la utahini; na
- 2.7 kutumia TEHAMA kukuza maarifa na stadi katika kushughulikia masuala mtambuka.

3.1 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la TEHAMA unalenga kupima ujuzi wa watahiniwa katika:

- 3.1 kutumia teknolojia na vielelezo katika ufundishaji na ujifunzaji;
- 3.2 kuainisha mada za muhtasari wa TEHAMA na vitabu vya kiada na ziada kwa shule za msingi;
- 3.3 kuandaa na kutumia azimio la kazi na andalio la somo katika ufundishaji na ujifunzaji somo la TEHAMA;
- 3.4 kutumia misingi ya TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji; na
- 3.5 kuandaa mazoezi, majaribio na mitihani yenye kukidhi mahitaji yote ya kielimu.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la TEHAMA utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani, mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Misingi ya kufundishia na kujifunzia somo la TEHAMA
- 5.2 Maandalizi ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la TEHAMA
- 5.3 Ufundishaji wa masomo ya mfano
- 5.4 Upimaji

Jedwali la Utahini Somo la 636 TEHAMA

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Misingi ya kufundishia na kujifunzia somo la TEHAMA							3	21.4
2	Maandalizi ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la TEHAMA							4	28.6
3	Ufundishaji wa masomo ya mfano							4	28.6
4	Upimaji							3	21.4
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100.0

638 VIELELEZO NA TEKNOLOJIA

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Vielelezo na Teknolojia imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Vielelezo na Teknolojia wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Vielelezo na Teknolojia utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Vielelezo na Teknolojia utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kukuza ubunifu wa kuandaa vielelezo na teknolojia maono, masikizi na masikizi-maono;
- 2.2 kubainisha aina mbalimbali za vielelezo na teknolojia wanavyoweza kufaragua, kutengeneza na kutumia kwa kufundishia na kujifunzia;
- 2.3 kubainisha sifa za kuzingatia katika utengenezaji wa vielelezo na teknolojia bora na fanisi;
- 2.4 kubainisha aina za vielelezo na teknolojia bora na fanisi;
- 2.5 kueleza njia mbalimbali za utunzaji na usalama wa vielelezo na teknolojia; na
- 2.6 kutumia aina mbalimbali za utunzaji na usalama wa vielelezo na teknolojia.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Vielelezo na Teknolojia unalenga kupima ujuzi wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kutambua mbinu mbalimbali za kufaragua na kutengeneza vielelezo na teknolojia ya kufundishia na kujifunzia;
- 3.2 kuhifadhi vielelezo na teknolojia mbalimbali za kufundishia na kujifunzia;
- 3.3 kutengeneza na kufaragua aina mbalimbali za vielelezo na teknolojia

kwa kutumia malighafi inayopatikana katika mazingira anayoishi mwanafunzi; na

- 3.4 kutambua aina mbalimbali za vielelezo na teknolojia zinazoweza kutengenezwa na kutumika katika kufundishia na kujifunzia.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Vielelezo na Teknolojia utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani, mada zifuatazo zitapimwa:

- 5.1 Misingi ya kubuni, kufaragua na kutengeneza vielelezo na teknolojia
- 5.2 Vielelezo na teknolojia kwa kufundishia na kujifunzia
- 5.3 Aina za vielelezo na teknolojia
- 5.4 Makundi ya vielelezo na teknolojia
- 5.5 Mbinu za kufaragua na kutengeneza vielelezo na teknolojia kwa kufundishia na kujifunzia
- 5.6 Matumizi ya vielelezo na teknolojia katika kufundishia na kujifunzia.

Jedwali la Utahini la Somo la 638 Vielelezo na Teknolojia

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa					Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuk	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini		
1	Misingi ya kubuni, kufaragua na kutengeneza vielelezo na teknolojia						5	35.7
2	Vielelezo na teknolojia kwa kufundishia na kujifunzia						1	7.1
3	Aina za vielelezo na teknolojia						1	7.1
4	Makundi ya vielelezo na teknolojia						2	14.3
5	Mbinu za kufaragua na kutengeneza vielelezo na teknolojia kwa kufundishia na kujifunzia						2	14.3
6	Matumizi ya vielelezo na teknolojia katika kufundishia na kujifunzia						3	21.5
Idadi ya Maswali							14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi								100

640 HISABATI

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Hisabati imetokana na marekebisho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Hisabati wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Hisabati utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Hisabati utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kukuza uelewa wa kanuni na nadharia za Hisabati.
- 2.2 kutafsiri maana ya dhana za Hisabati, kukokotoa Hisabati na kueleza uhusiano wake katika nyanja nyingine za maisha zikiwemo stadi za mawasiliano na teknolojia.
- 2.3 kutumia maarifa na stadi za Hisabati katika kutatua matatizo katika maisha ya kila siku yakiwemo masuala mtambuka.
- 2.4 kuchambua muhtasari na vifaa vya muhtasari wa Hisabati.
- 2.5 kupima na kutathmini maendeleo ya ujifunzaji wa Hisabati na kutoa mrejesho.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani utapima uwezo wa watahiniwa katika:

- 3.1 kueleza maana ya dhana za kihisabati zilizo rodheshwa katika muhtasari.
- 3.2 kukokotoa Hisabati.
- 3.3 kueleza uhusiano wa mada mbalimbali za Hisabati.
- 3.4 kueleza na kukadiria thamani ya dhana zote za kihisabati kama zilivyo rodheshwa katika muhtasari.
- 3.5 kubaini uhusiano kati ya mitajo, mionyesho na milinganyo sahili.
- 3.6 kufumbua mafumbo yanayohusu Hisabati.
- 3.7 kutumia njia mbalimbali za kufundishia na kujifunzia.
- 3.8 kuchambua vifaa vyote vya mtaala wa Hisabati.
- 3.9 kuandaa somo la Hisabati.
- 3.10 kutathmini somo la Hisabati.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Hisabati utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo maswali **saba (7)** yataapima taaluma (academic content) na **matatu (3)** yataapima utaalamu wa ufundishaji (pedagogy). Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo maswali **mawili (2)** yataapima taaluma na **mawili (2)** yataapima utaalamu wa ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani wa somo la Hisabati mada zifuatazo zitapimwa:

- 5.1 Namba nzima
- 5.2 Sehemu
- 5.3 Vipimo
- 5.4 Jometri
- 5.5 Namba kamili
- 5.6 Aljebra
- 5.7 Takwimu
- 5.8 Kukadiria
- 5.9 Hesabu za biashara
- 5.10 Seti
- 5.11 Misingi ya ufundishaji na ujifunzaji somo la Hisabati
- 5.12 Maandalizi ya ufundishaji na ujifunzaji somo la Hisabati
- 5.13 Ufundishaji wa mada teule
- 5.14 Upimaji katika Hisabati

Jedwali la Utahini la Somo la 640 Hisabati

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Namba nzima							1	7.1
2	Sehemu							1	7.1
3	Vipimo							1	7.1
4	Jometri							1	7.1
5	Namba kamili							1	7.1
6	Algebra							1	7.1
7	Takwimu							1	7.1
8	Kukadiria							1	7.1
9	Hesabu za biashara/Seti							1	7.1
10	Misingi ya ufundishaji na ujifunzaji somo la Hisabati							1	7.1
11	Maandalizi ya ufundishaji na ujifunzaji somo la Hisabati							1	7.1
12	Ufundishaji wa mada teule							2	14.3
13	Upimaji							1	7.1
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

650 HAIBA NA MICHEZO

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Haiba na Michezo imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Haiba na Michezo wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Haiba na Michezo utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Haiba na Michezo utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kutumia mbinu za michezo kwa ufanisi katika ufundishaji utakaowawezesha wanafunzi kujifunza;
- 2.2 kutumia mbinu sahihi za michezo katika ufundishaji na ujifunzaji;
- 2.3 kutumia maarifa, stadi na mielekeo katika kushughulikia masuala mtambuka;
- 2.4 kupima na kutathmini ufundishaji na ujifunzaji wa somo;
- 2.5 kuandaa, kuchambua na kutumia vifaa na zana za kufundishia na kujifunzia kwa ufanisi;
- 2.6 kutumia mazingira katika ufundishaji wa somo la Haiba na Michezo; na
- 2.7 kuendesha tafiti ndogo za kuboresha ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Haiba na Michezo.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa Haiba na Michezo unalenga kupima ujuzi wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kubuni, kufaragua, kutengeneza, kutumia zana/vifaa katika ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Haiba na Michezo;
- 3.2 kutambua na kutatua matatizo mbalimbali ya wanafunzi katika kufundisha;
- 3.3 kuchopeka masuala mtambuka wakati wa kufundisha mada mbalimbali za somo la Haiba na Michezo;
- 3.4 kutumia tafiti ndogo kuboresha ufundishaji na ujifunzaji; na
- 3.5 kushirikisha wanafunzi wenye mahitaji mbalimbali katika mchakato wa kufundisha na kujifunza;

- 3.6 kupima na kutathmini maarifa, ujuzi na mchakato wa kufundisha somo la Haiba na Michezo.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Haiba na Michezo utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani somo la Haiba na Michezo mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Misingi ya ufundishaji wa somo la Haiba na Michezo
- 5.2 Maandalizi ya maandiko, vifaa na zana za kufundishia na kujifunzia
- 5.3 Zana za kufundishia na kujifunzia
- 5.4 Maandalizi ya ufundishaji wa somo la Haiba na Michezo
- 5.5 Upimaji na tathmini ya ufundishaji wa somo la Haiba na Michezo

Jedwali la Utahini la Somo la 652 650 Haiba na Michezo

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Misingi ya ufundishaji wa somo la Haiba na Michezo							3	21.4
2	Maandalizi ya maandiko, vifaa na zana za kufundishia na kujifunzia							3	21.4
3	Zana za kufundishia na kujifunzia							2	14.3
4	Maandalizi ya ufundishaji wa somo la Haiba na Michezo							4	28.6
5	Upimaji na tathmini ya ufundishaji wa somo la Haiba na Michezo							2	14.3
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Elimu kwa Michezo imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Elimu kwa Michezo wa mwaka 2009 uliyotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Elimu kwa Michezo utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Elimu kwa Michezo utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kutumia michezo kama nyenzo ya kujenga afya, ushirikiano, nidhamu na haiba ya wanafunzi;
- 2.2 kutafsiri na kutumia sheria mbalimbali za michezo;
- 2.3 kubaini na kuendeleza vipaji vya wanafunzi katika michezo;
- 2.4 kuandaa na kutengeneza kanuni za mashindano mbalimbali;
- 2.5 kucheza kwa kutumia stadi mbalimbali katika michezo;
- 2.6 kutawala na kusimamia shughuli za Elimu kwa Michezo;
- 2.7 kutumia teknolojia ya habari na mawasiliano kwa ufasaha katika shughuli za Elimu kwa Michezo kwa wanafunzi;
- 2.8 kuandaa na kufanya tathmini ya shughuli za michezo;
- 2.9 kujenga mahusiano mema na wadau mbalimbali wa michezo;
- 2.10 kutoa huduma ya kwanza kwa kuzingatia kanuni za afya katika michezo; na
- 2.11 kuchukua tahadhari za kinga ya ajali na kuzingatia usalama katika michezo.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Elimu kwa Michezo utapima ujuzi wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kukuza uelewa wa umuhimu wa kushiriki katika michezo mbalimbali;
- 3.2 kueleza historia/chanzo na maendeleo ya michezo Tanzania;
- 3.3 kukuza uelewa na utumiaji wa stadi na mbinu za michezo mbalimbali;
- 3.4 kutafsiri sheria na kanuni za michezo mbalimbali;

- 3.5 kutambua na kuendeleza vipaji vya wanafunzi katika michezo;
- 3.6 kutathmini mchango wa michezo katika elimu, ajira na masuala mtambuka;
- 3.7 kujenga uwezo wa kuandaa, kusimamia, kutayarisha na kutumia vifaa vya Mtaala wa Elimu kwa Michezo;
- 3.8 kujenga uwezo wa kuandaa na kutumia teknolojia ya Habari na Mawasiliano katika Elimu kwa Michezo; na
- 3.9 kujenga uelewa na kutumia kanuni za afya, usalama na kinga katika Elimu kwa Michezo.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Elimu kwa Michezo utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtaahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi. Mtaahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha. Mtaahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani, mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Michezo
- 5.2 Histori ya michezo
- 5.3 Michezo ya mpira
- 5.4 Michezo ya raketi
- 5.5 Michezo ya riadha
- 5.6 Michezo ya jimnastiki
- 5.7 Utawala katika Elimu kwa Michezo
- 5.8 Mawasiliano na teknolojia katika Elimu kwa Michezo
- 5.9 Usimamizi wa rasilimali katika Elimu kwa Michezo
- 5.10 Kuandaa shughuli za Elimu kwa Michezo
- 5.11 Usalama katika Elimu kwa Michezo
- 5.12 Ajali katika Elimu kwa Michezo

Jedwali la Utahini Somo la 652 Elimu kwa Michezo

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Michezo/ Michezo ya jimnastiki							1	7.1
2	Historia ya michezo							1	7.1
3	Michezo ya mpira							4	28.4
4	Michezo ya raketi							2	14.2
5	Michezo ya riadha							2	14.2
6	Utawala katika Elimu kwa Michezo/ Usimamizi wa rasilimali katika Elimu kwa Michezo							1	7.1
7	Mawasiliano na teknolojia katika Elimu kwa Michezo/ Kuandaa shughuli za Elimu kwa Michezo							1	7.1
8	Usalama katika Elimu kwa Michezo							1	7.1
9	Ajali katika Elimu kwa Michezo							1	7.1
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

654 UALIMU KWA MICHEZO

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Ualimu kwa Michezo imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Ualimu kwa Michezo wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Ualimu kwa Michezo utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Ualimu kwa Michezo utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 Kupanga na kuendesha mchakato wa ufundishaji wa Elimu kwa Michezo;
- 2.2 Kupima na kutathmini maendeleo ya ufundishaji wa Elimu kwa Michezo;
- 2.3 Kupanga na kusimamia darasa la Elimu kwa Michezo;
- 2.4 Kufanya tafiti mbalimbali kwa lengo la kuboresha mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji wa Elimu kwa Michezo;
- 2.5 Kushauri na kunasihi wanafunzi wenye mahitaji tofauti ya ujifunzaji katika Elimu kwa Michezo; na
- 2.6 Kubuni, kuunda na kutumia zana za kufundishia na kujifunzia katika somo la michezo.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Ualimu kwa Michezo utapima ujuzi wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kupanga, kusimamia na kuongoza ufundishaji na ujifunzaji wa darasa la Elimu kwa Michezo;
- 3.2 kutayarisha na kutumia vifaa vya mtaala wa Elimu kwa Michezo;
- 3.3 kutumia nadharia ya Elimu kwa Michezo na kuzitafsiri katika mazingira halisi;
- 3.4 kuumba, kufaragua, kutengeneza na kutumia vifaa vya kufundishia na kujifunzia Elimu kwa Michezo kwa kutumia rasilimali zilizopo kwenye mazingira yanayotuzunguka;

- 3.5 kupata maarifa na ujuzi wa kutumia zana/vifaa katika ufundishaji na ujifunzaji wa darasa jumuishi;
- 3.6 kuwatambua watoto wenye mahitaji maalum na kubuni mbinu za kuwasaidia wajifunze vizuri; na
- 3.7 kupata maarifa na stadi ya uongozi na utawala wa Elimu kwa Michezo;
- 3.8 Kutumia kanuni za msingi za Falsafa na Sosholojia katika Elimu kwa Michezo;
- 3.9 Kutumia kanuni za ushauri na unasihi katika Elimu kwa Michezo;
- 3.10 Kutumia mbinu za kiutafiti katika Elimu kwa Michezo kwa lengo la kuboresha ufundishaji na ujifunzaji; na
- 3.11 Kufanya upimaji na tathmini kuhusu Elimu kwa Michezo.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Ulimu kwa Michezo utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo maswali **saba (7)** yatapima taaluma (academic content) na **matatu (3)** yatapima utaalamu wa ufundishaji (pedagogy). Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo maswali **mawili (2)** yatapima taaluma na **mawili (2)** yatapima utaalamu wa ufundishaji. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani wa Ualimu kwa Michezo, mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Misingi ya elimu na Elimu kwa Michezo
- 5.2 Saikolojia ya Elimu kwa Michezo
- 5.3 Ushauri na unasihi
- 5.4 Mitaala
- 5.5 Ufundishaji na ujifunzaji
- 5.6 Utafiti
- 5.7 Upimaji

5.8 Tathmini

Jedwali la Utahini la Somo la 654 Ualimu kwa Michezo

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Misingi ya elimu na Elimu kwa Michezo							3	21.3
2	Saikolojia ya Elimu kwa Michezo							2	14.2
3	Ushauri na unasihi							1	7.1
4	Mitaala							1	7.1
5	Ufundishaji na ujifunzaji							2	14.2
6	Utafiti							1	7.1
7	Upimaji							2	14.2
8	Tathmini							2	14.2
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

680 UALIMU ELIMU YA AWALI

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Ualimu Elimu ya Awali imetokana na marekebisho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Ualimu Elimu ya Awali wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Ualimu Elimu ya Awali utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Ualimu Elimu ya Awali utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kubaini na kunasihhi watoto wenye mahitaji mbalimbali ya ujifunzaji;
- 2.2 kuendesha tafiti ndogo za kuboresha ufundishaji na ujifunzaji katika shule za awali;
- 2.3 kupima na kutathmini maendeleo ya wanafunzi ili kutatua matatizo yao na kutoa taarifa ya makuzi na maendeleo ya ujifunzaji kwa kutumia rasilimali zilizopo katika mazingira yanayomzunguka;
- 2.4 kutengeneza, kufaragua na kutumia zana za kufudishia na kujifunzia kwa kutumia rasilimali zilizopo katika mazingira yanayomzunguka;
- 2.5 Kushirikisha wazazi/walezi na wadau wa Elimu katika malezi na makuzi ya mtoto;
- 2.6 kutumia zana za kiteknolojia kwa usahihi katika ufundishaji na ujifunzaji;
- 2.7 kuonesha umahiri katika ufundishaji wa masomo ya vitendo mbalimbali; na
- 2.8 kutumia nadharia na falsafa anuai za misingi ya Elimu ya Awali na namna ya kuzitumia katika mazingira halisi.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Ualimu Elimu ya Awali unalenga kupima ujuzi wa mtahiniwa katika:

- 3.1 Kushauri na kunasihhi watoto, wazazi/walezi na wadau wa Elimu ya Awali.
- 3.2 Kuwa mbunifu katika kuumba, kufaragua, kutengeneza na kutumia vifaa vya kufundishia na kujifunzia Elimu ya Awali kwa kutumia rasilimali zilizopo kwenye mazingira yanayomzunguka.

- 3.3 Kupima na kutathmini maendeleo ya mtoto na kutoa taarifa kwa wadau husika.
- 3.4 Kutunza kumbukumbu mbalimbali za maendeleo ya mtoto.
- 3.5 Kutumia utafiti mdogo kuboresha ufundishaji na ujifunzaji wa Elimu ya Awali.
- 3.6 Kuzingatia masuala mtambuka na Elimu jumuishi katika ufundishaji wa Elimu ya Awali.
- 3.7 Kuchagua na kutumia njia shirikishi za kufundishia na kujifunzia Elimu ya Awali.
- 3.8 Kuandaa mazingira rafiki yatakayomwezesha mtoto kupenda shule na kujifunza
- 3.9 Kuwatambua watoto wenye mahitaji maalum ya kujifunza na kubuni mbinu za kuwasaidia

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Ualimu Elimu ya Awali utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani, mada zifuatazo zitatahiniwa:

5.1 SAIKOLOJIA

- 5.1.1 Dhana ya saikolojia
- 5.1.2 Saikolojia ya mtoto
- 5.1.3 Ukuaji na makuzi ya mtoto
- 5.1.4 Ujifunzaji wa mtoto
- 5.1.5 Elimu jumuishi
- 5.1.6 Motisha

5.2 USHAURI NA UNASIHI

- 5.2.1 Ushauri
- 5.2.2 Unasihi

5.3 MISINGI YA ELIMU

- 5.3.1 Mifumo ya elimu
- 5.3.2 Dhana ya Elimu ya Awali
- 5.3.3 Falsafa ya Elimu ya Awali

5.4 MTAALA WA ELIMU YA AWALI

- 5.4.1 Dhana ya mtaala
- 5.4.2 Dhana ya mtaala wa Elimu ya Awali
- 5.4.3 Uchambuzi wa vifaa vya mtaala wa Elimu ya Awali
- 5.4.4 Mbinu za kufundishia Elimu ya Awali
- 5.4.5 Zana za kufundishia na kujifunzia katika Elimu ya Awali
- 5.4.6 Tathmini ya mtaala wa Elimu ya Awali

5.5 MAANDALIZI YA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI

- 5.5.1 Dhana ya Ufundishaji na Ujifunzaji
- 5.5.2 Azimio la Kazi
- 5.5.3 Andalio la Somo
- 5.5.4 Nukuu za Somo
- 5.5.5 Shajara la Somo

5.6 UPIMAJI, UTAFITI NA TATHMINI KATIKA ELIMU YA AWALI

- 5.6.1 Upimaji wa maendeleo ya mtoto wa Elimu ya Awali
- 5.6.2 Utafiti wa kielimu
- 5.6.3 Hatua za kufanya utafiti wa kielimu
- 5.6.4 Tathmini
- 5.6.5 Utaratibu wa kufanya tathmini katika Elimu ya Awali

5.7 UONGOZI NA UENDESHAJI WA ELIMU YA AWALI

- 5.7.1 Dhana ya uongozi wa Elimu ya Awali
- 5.7.2 Uanzishaji wa shule ya awali
- 5.7.3 Uendeshaji wa shule ya awali

Jedwali la Utahini la Somo la 680 Ualimu Elimu ya Awali

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Saikolojia							2	14.28
2	Ushauri na unasihi							2	14.28
3	Misingi ya elimu							2	14.28
4	Mtaala wa Elimu ya Awali							2	14.28
5	Maandalizi ya ufundishaji na ujifunzaji							2	14.28
6	Upimaji, utafiti na tathmini katika Elimu ya Awali							2	14.28
7	Uongozi na uendeshaji wa Elimu ya Awali							2	14.28
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

682 VITENDO VYA KUJIFUNZA HISABATI

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Hisabati imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Vitendo vya Kujifunza Hisabati wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Vitendo vya Kujifunza Hisabati utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Hisabati utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kutumia stadi za kumuelekeza mtoto jinsi ya kuongeza na kupunguza vitu;
- 2.2 kutumia stadi mbalimbali za vitendo vya Hisabati katika kumuelekeza mtoto jinsi ya kutambua kutathmini na kutunza fedha; na
- 2.3 kutumia stadi za vipimo katika maeneo mbalimbali.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani utapima uwezo wa watahiniwa katika:

- 3.1 kuandaa na kuwezesha ujifunzaji wa mtoto kwa kutumia matendo rahisi ya hesabu;
- 3.2 kutumia stadi za kuwezesha mtoto kutambua aina mbalimbali za fedha, matumizi na utunzaji wa fedha; na
- 3.3 kupanga, kuendeleza na kuwezesha ujifunzaji wa stadi mbalimbali za vipimo katika elimu ya awali.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Hisabati utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Hisabati, mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Namba
- 5.2 Fedha
- 5.3 Vipimo
- 5.4 Wakati
- 5.5 Maumbo

Jedwali la Utahini la Somo la 682 Vitendo vya Kujifunza Hisabati

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Namba							10	71.42
2	Fedha							1	7.14
3	Vipimo							1	7.14
4	Wakati							1	7.14
5	Maumbo							1	7.14
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

684 VITENDO VYA KUJIFUNZA SANAA

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sanaa imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sanaa wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sanaa utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Vielelezo na Teknolojia utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kupanga, kuendeleza na kuwezesha ujifunzaji wa stadi mbalimbali za sanaa katika Elimu ya Awali; na
- 2.2 kutumia stadi za ubunifu kutengeneza na kufaragua zana kwa kutumia teknolojia ya kisasa na mazingira aliyomo.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sanaa unalenga kupima ujuzi wa watahiniwa katika:

- 3.1 kuandaa stadi mbalimbali za sanaa kwa kutumia vifaa/zana na mbinu za kufundishia Elimu ya Awali;
- 3.2 kuwezesha kikamilifu stadi za sanaa katika Elimu ya Awali; na
- 3.3 kutumia mbinu anuani kuwajengea watoto stadi mbalimbali za ubunifu na utungaji wa kisanaa.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sanaa utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani, mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Uchoraji
- 5.2 Upakaji rangi
- 5.3 Uchapaji
- 5.4 Ufinyanzi
- 5.5 Uundaji
- 5.6 Uimbaji
- 5.7 Sanaa za maonesho

Jedwali la Utahini la Somo la 684 Vitendo vya Kujifunza Sanaa

Na	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali kwa kila Mada	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Uchoraji							2	14.3
2	Upakaji rangi							2	14.3
3	Uchapaji							1	7.14
4	Ufinyanzi							2	14.28
5	Uundaji							2	14.28
6	Uimbaji							2	14.28
7	Sanaa za maonesho							3	21.43
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Kiswahili imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Vitendo vya Kujifunza Kiswahili wa mwaka 2009 uliyotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Vitendo vya Kujifunza Kiswahili utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Kiswahili utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kuwawezesha watoto kujenga stadi sahihi za mawasiliano kulingana na umri wao;
- 2.2 kuwaelekeza watoto kutumia lugha inayofaa katika kujenga mahusiano mema; na
- 2.3 kutumia ubunifu utakaowawezesha watoto kujifunza kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Kiswahili unalenga kupima uwezo wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kutumia lugha inayojenga na kukuza maadili yanayofaa kwa watoto kwa mujibu wa jamii husika;
- 3.2 kubuni mbinu mbalimbali za kuwafundisha watoto stadi za awali za kusoma na kuandika; na
- 3.3 kuwashirikisha watoto katika vitendo mbalimbali vya kufundishia na kujifunzia lugha ya Kiswahili.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Kiswahili utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye

jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTHANI

Katika kuandaa mthani mada zifuatazo zitapimwa:

- 5.1 Ukuaji wa mtoto katika kujifunza lugha.
- 5.2 Stadi za kusikiliza na kuzungumza.
- 5.3 Stadi za awali za kusoma
- 5.4 Stadi za awali za kuandika.

Jedwali la Utahini la 686 Vitendo vya Kujifunza Kiswahili

S/N	Mada	Nyanja za utambuzi						Idadi ya Maswali	Asilimia ya maswali kwa kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Ukuaji wa mtoto katika kujifunza lugha							1	7.1
2	Stadi za kusikiliza na kuzungumza							7	50
3	Stadi za awali za kusoma							4	28.6
4	Stadi za awali za kuandika							2	14.2
Idadi ya Maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

687 VITENDO VYA KUJIFUNZA HAIBA NA MICHEZO

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Haiba na Michezo imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Vitendo vya Kujifunza Haiba na Michezo wa mwaka 2009 uliotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Vitendo vya Kujifunza Haiba na Michezo utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Haiba na Michezo utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kueleza stadi mbalimbali za haiba kwa watoto wa Elimu ya Awali; na
- 2.2 kuandaa na kuelekeza mbinu mbalimbali za michezo kwa watoto wa Elimu ya Awali.

3.0 UJUZI WA JUMLA

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Haiba na Michezo utapima ujuzi wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kutumia stadi mbalimbali za haiba;
- 3.2 kuendeleza na kumwezesha mtoto kutenda matendo ya tabia njema; na
- 3.3 kutumia mbinu mbalimbali za michezo kwa watoto wa Elimu ya Awali.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Haiba na Michezo utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Tabia njema
- 5.2 Michezo ya ndani
- 5.3 Nidhamu katika michezo

Jedwali la Utahini Somo la 689 Vitendo vya Kujifunza Haiba na Michezo

Na.	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali	Asilimia ya Uzito wa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Tabia njema							4	28.57
2	Michezo							7	50
3	Nidhamu katika michezo							3	21.43
Idadi ya maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

689 VITENDO VYA KUJIFUNZA SAYANSI

1.0 UTANGULIZI

Fomati hii ya mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sayansi imetokana na maboresho yaliyofanyika kwenye fomati ya mwaka 2017 iliyotolewa na Baraza la Mitihani la Tanzania. Maboresho yaliyofanyika yamelenga kupima umahiri wa watahiniwa katika viwango vya juu vya kufikiri. Fomati inazingatia muhtasari wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sayansi wa mwaka 2009 uliyotolewa na Taasisi ya Elimu Tanzania. Fomati hii inatoa mwongozo wa jumla kuhusu namna utahini wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sayansi utakavyofanyika.

2.0 MALENGO YA JUMLA

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sayansi utapima ni kwa kiwango gani mtahiniwa anaweza:

- 2.1 kuwaelekeza watoto kutambua umuhimu wa usafi na utunzaji wa afya;
- 2.2 kutambua mazingira yanayomzunguka mtoto na kuweza kuyatumia kwa makuzi na malezi bora ya mtoto;
- 2.3 kutumia mbinu anuai kuwaelimisha watoto, wazazi na jamii juu ya magonjwa mbalimbali na jinsi ya kuyaepuka; na
- 2.4 kutumia mbinu anuai kumjengea mtoto stadi za uchunguzi na ugunduzi wa kisayansi.

3.0 MALENGO MAHUSUSI

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sayansi utapima ujuzi wa mtahiniwa katika:

- 3.1 kutumia mbinu mbalimbali za kuwaelekeza watoto usafi na utunzaji wa afya;
- 3.2 kutumia maarifa na stadi za kumwelekeza mtoto mbinu anuai za uchunguzi na ugunduzi katika sayansi; na
- 3.3 kubaini magonjwa na hatari zinazowakabili watoto ilikuweza kuwaelimisha watoto, wazazi na jamii namna ya kuziepuka.

4.0 MUUNDO WA MTIHANI

Mtihani wa somo la Vitendo vya Kujifunza Sayansi utafanywa kwa muda wa saa **tatu (3)**. Mtihani utakuwa na karatasi **moja (1)** yenye sehemu A na B zenye jumla ya maswali **14**. Mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote** yenye jumla ya alama **100**.

Sehemu A itakuwa na maswali **kumi (10)** ya majibu mafupi ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na alama **nne (4)**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **40**.

Sehemu B itakuwa na jumla ya maswali **manne (4)** ya insha ambapo mtahiniwa atatakiwa kujibu maswali **yote**. Kila swali litakuwa na jumla ya alama **15**. Hivyo, sehemu hii itakuwa na jumla ya alama **60**.

5.0 MAUDHUI YA MTIHANI

Katika kuandaa mtihani mada zifuatazo zitatahiniwa:

- 5.1 Usafi
- 5.2 Mazingira
- 5.3 Maji
- 5.4 Chakula
- 5.5 Magonjwa
- 5.6 Usalama
- 5.7 Mbinu na taratibu za kisayansi
- 5.8 Nyakati mbalimbali

Jedwali la Utahini Somo la 687 Vitendo vya Kujifunza Sayansi

Na.	Mada	Ujuzi Utakaopimwa						Idadi ya Maswali	Asilimia ya Uzito kwa Kila Mada
		Kukumbuka	Kuelewa	Kutumia	Kuchambua	Kutathmini	Kuunda		
1	Usafi							1	7.14
2	Mazingira							1	7.14
3	Maji							2	14.28
4	Chakula							1	7.14
5	Magonjwa							2	14.28
6	Usalama							2	14.28
7	Mbinu na taratibu za Kisayansi							4	28.57
8	Nyakati mbalimbali							1	7.14
Idadi ya maswali								14	
Asilimia ya Uzito wa kila Ujuzi									100

691 ENGLISH LANGUAGE LEARNING ACTIVITIES

1.0 INTRODUCTION

The English Language Learning Activities examination format is the revised version of 2017 format, issued by National Examinations Council of Tanzania (NECTA). The format is based on the English Language Learning Activities Syllabus of 2009 for the Grade A Teacher Certificate Course. The revised format is geared towards assessing student teachers' competencies in higher order thinking skills. It provides guidelines on how the assessment in English Language will need to be done.

2.0 GENERAL OBJECTIVES

The English Language Learning Activities examination will assess the extent to which the candidates can:

- 2.1 facilitate children to develop language skills appropriate to their level;
- 2.2 guide children in using polite and appropriate language in their day-to-day life activities; and
- 2.3 engage children in English Language Learning Activities leading to development of self-expression skills.

3.0 GENERAL COMPETENCES

The English Language Learning Activities examination will test the candidates' ability to:

- 3.1 use knowledge and skills for facilitating development of appropriate norms and values through English language;
- 3.2 facilitate children's ability to express themselves in their day-to day life;
- 3.3 use creativity in facilitating children's ability to read and write; and
- 3.4 involve children actively in different English language learning activities.

4.0 EXAMINATION RUBRIC

There will be **one (1)** paper of **three (3)** hours duration. The paper will consist of sections A and B with a total of **14** questions. Candidates will be required to answer **all** questions, which weigh **100** marks.

Section A will consist of **ten (10)** short answer questions. Candidates will be required to answer **all** questions in this section. Each question will weigh **four (4)** marks making a total of **40** marks.

Section B will consist of **four (4)** essay questions. Candidates will be required to answer **all** the questions in this section. Each question will weigh **15** marks making a total of **60** marks.

5.0 EXAMINATION CONTENT

In setting the examination, the following topics will be assessed:

- 5.1 Child development in learning English Language
- 5.2 Listening and speaking skills
- 5.3 Pre-reading skills
- 5.4 Pre-writing skills

691 English Language Learning Activities Table of Specification

S/N	Topic	Cognitive levels to be tested							
		Remembering	Understanding	Applying	Analysing	Evaluating	Creating	Number of items	Percentage Weight per
1	Child development in learning English Language							1	7.1
2	Listening and speaking skills							7	50.0
3	Pre-reading skills							4	28.6
4	Pre-writing skills							2	14.2
Total Number of items								14	
Percentage Weight per Skill									100

